

La rebel·lió de les places

Foto: SunriseOn7

Foto: Otromundoesposible

Foto: Omar Robert Hamilton

Foto: iStockphoto

Foto: Tomalosbarrios

Foto: O. González

Activitats

1. Observa les fotografies i digues quines són les raons per les quals es reuneixen aquestes persones en cada imatge.
2. Agrupa les imatges que tenen alguna cosa en comú i explica per què ho has fet així.
3. Què fa que les persones es mobilitzin, es reuneixin o s'organitzin conjuntament?

Indigneu-vos!

Activitats

4. Confecciona una llista de coses, fets, situacions i persones que t'indignen*.
Escriu-les a la primera columna.

Després compara la teva llista amb la dels i les companyes, primer en grups petits i després amb el grup-classe. Apunta-les en el quadre següent i no t'oblidis d'incloure tot el que t'ha cridat l'atenció en l'apartat d'observacions:

Jo	El meu grup	La meva classe

Observacions:

.....

.....

.....

.....

.....

*Aquest terme fa referència a tot allò que ens produeix enuig i fins i tot ira perquè ho considerem injust.

Activitats

5. Abans de llegir la notícia, podríeu comentar a classe les preguntes següents:

- Hi ha pobresa al teu barri, poble o país?
- Qui creus que viu en situació de pobresa a Espanya?
- Què creus que és la “pobresa relativa”?

Font: <http://www.unicef.es/sala-prensa/casi-dos-millones-de-ninos-estan-en-riesgo-de-pobreza-relativa-en-espana>

Gairebé dos milions de nens i nenes estan en risc de pobresa relativa a Espanya

A Espanya, gairebé un de cada quatre nens està en risc de pobresa relativa, és a dir, viu en llars que tenen uns ingressos inferiors al 60% de la mitjana nacional. Aquesta dada situa Espanya a la cua dels 27 països membres de la UE, només superada per Romania, Bulgària, Letònia i Itàlia.

La pobresa infantil es concentra majoritàriament en llars amb famílies nombroses o monoparentals i en situació de desocupació o d'ocupació precària.

La infància, prioritat en les polítiques socials.

Ser un menor i estar en la pobresa no vol dir passar gana, però comporta una alimentació insuficient i inadequada, amb els conseqüents impactes per a la salut. De la mateixa manera, no comporta no rebre cap educació, però comporta no tenir mitjans materials i econòmics suficients per poder dur a terme les activitats escolars i extraescolars amb normalitat.

La reducció de la pobresa infantil és una qüestió tant de recursos com

de disseny i planificació de polítiques socials. Segons les dades del 2008, Espanya ocupa, juntament amb Grècia, l'últim lloc de la UE en relació amb la despesa pública en família i infància, amb un 0,7% del PIB, per sota de la mitjana de la UE, que es va situar en el 2,3%. Per afrontar el repte de reduir la pobresa infantil, cal que la infància passi a ser una prioritat en les polítiques socials.

Activitats

6. Un cop llegida la notícia, respon les preguntes següents:

- Quin percentatge de nens i nenes estan en risc de pobresa a Espanya? Busca-ho en el text.
- Quins problemes creus que poden tenir aquests nens i nenes? Compara les teves respostes amb les idees del text.

Per què sortim al carrer?

Activitats

7. Per què creus que la gent s'indigna en la nostra societat? I en altres societats? Comparteix les teves respostes amb els teus companys i companyes.
8. Llegeix els testimonis següents:

Esteban, 31 anys, resident als afores de Barcelona.

"Jo treballava en la construcció, era autònom (treballador per compte propi) i tenia contractes amb empreses multinacionals. Guanyava uns 3.000 euros al mes, i si agafava vacances era un parell de setmanetes a l'agost, ja que hi havia molta feina", explica l'Esteban.

Això era al 2004. L'Esteban tenia 24 anys, era solter i els seus ingressos eren superiors als de gairebé qualsevol professional universitari. En aquesta situació, no li va costar gaire que un banc

li aprovés una hipoteca.

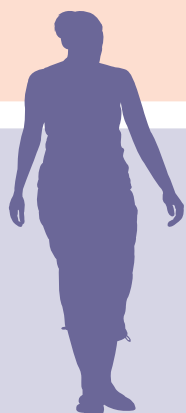
Va arribar el 2009 i les empreses amb les quals l'Esteban tenia contractes van deixar de trucar-li. Va haver de deixar de pagar la taxa de treballador autònom (uns 250 euros al mes), va haver d'arribar a un acord amb el banc perquè li deixessin pagar només els interessos del seu deute i va començar a rebre un subsidi de desocupació, del qual només li quedaven 30 euros després de pagar al banc.

I mentre no troba feina, tampoc no ha tingut sort

amb els cursos de formació per a desocupats que finança el govern: "Vaig començar un curs de Tècnic Assistent Sanitari, però ens va faltar un mòdul i les pràctiques. Ara diuen que no hi ha diners per completar-lo".

"Sempre he estat bastant independent. Estic acostumat a sortir-me'n tot sol. Mai no em vaig imaginar que hauria d'anar a demanar menjar. Els estic molt agraït, però no vaig pensar mai que hagués de necessitar que em donessin menjar", diu l'Esteban.

Font: BBC MUNDO 4-07-2011: http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2011/07/110704_espana_pobreza_sociedad_mes.shtml

Una indignada

Fa unes quantes dècades (no tantes que no ho puguem imaginar), havia de demanar almoïna per poder portar el seu germà malalt al metge. Eren els temps de la sanitat privada, en els

quals les persones sense recursos tenien poques opcions excepte dependre de la caritat individual o la pública, a través de la beneficència. A dia d'avui, la dona que explica la seva experiència davant

el micròfon a Las Setas es declara una "indignada total", que mira atònita com la societat fa passes de gegant cap enrere, oblidant els drets que tant d'esforç han costat d'aconseguir.

Font: <http://sevilla.tomalaplaza.net/?s=%22hace+algunas+d%C3%A9cadas%22>

Mario Sánchez Nevado

En Mario, il·lustrador digital, a més de director i editor de vídeo, ha estat implicat des del principi en el moviment del ISM a Múrcia. Ha deixat aparcada la feina per bolcar-se en el moviment.

"Bàsicament, el que va fer Democràcia Real Ja va ser aglutinar en una sola plataforma diversos moviments per a la manifestació del ISM. Al cap de dos o tres dies ja no es parlava només d'acampades a Espanya, sinó en altres països d'Europa i fins i tot del món..."

"L'objectiu principal de

Democràcia Real Ja, el ISM o com vulguis dir-ne, perquè en el fons tot és el mateix, és posar fi a la dictadura de la banca, que és la que realment està movent els fils dels partits polítics. Critiquem el poder i la poca transparència dels bancs i dels governs que es deixen manipular (...). El moviment ISM es dividirà en assemblees per barris per arribar a tothom i escoltar els seus problemes, les seves propostes i les seves idees (...). Per això el nostre pla és fer-ho tot boca a boca. És la millor manera d'estar segurs que

tothom hi participi... És un gran plaer fer una assemblea en què, per ara, gairebé tots són joves, però ja comencem a veure persones de 60 o 70 anys que també vénen a les assemblees i hi participen". Així és com ho veu en Mario. L'objectiu és un canvi d'actitud dels polítics i una presa de consciència dels greus problemes globals (...). En Mario confia en el futur del moviment: "La solució final no la tenim. Estem parlant d'iniciar un canvi. Això comença ara".

Font: <http://lacocteleravisual.blogspot.com/2011/06/entrevista-mario-sanchez-nevado-artista.html>

Joves sense futur

La María i en Sergio, dos joves exuniversitaris, van començar a estudiar junts ara fa vuit anys. "Mai no m'hauria imaginat que amb dues carreres hagués d'estar a l'atur", diu en Sergio. La María, més crítica amb el

sistema, assegura que "el pitjor és que les úniques ofertes que hi ha són beques, mal remunerades però molt beneficioses per a les empreses".

"Els empresaris només busquen becaris per no pagar

la cotització a la Seguretat Social", continua en Sergio. "És vergonyós que gent llicenciada hagi de tornar a matricular-se per poder aspirar a ser becari".

Font: ABC, 7 d'abril de 2011: <http://www.abc.es/20110407/espana/abci-mani-201104071931.html>

Primavera àrab

"Tant se val d'on vinguis, si ets jove, home o dona. Som aquí per la mateixa raó: volem recuperar el nostre país".

No és casualitat que la cançó popular "Freedom", del cantant libanès Maher Zayn, s'hagi convertit en el tema més conegut de la primavera àrab. La cançó, la lletra de la qual està en

anglès, és un símbol de la nova joventut d'Internet, avorrida de la passivitat de les velles generacions i que busca decididament una incorporació a la resta del món.

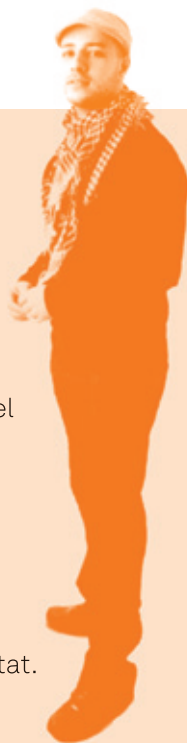
Llibertat (Freedom)

Aquí estic amb la meua família
els meus veïns i els meus amics,
mantenint-nos fermes i units contra l'opressió,
agafats de la mà.

Tant se val d'on vinguis,
si ets jove, home o dona,
som aquí per la mateixa raó: volem recuperar el
nostre país.

Oh, Déu, gràcies
per donar-nos forces per aguantar,
i ara som aquí tots junts
demanant-te llibertat, llibertat.
Sabem que pots sentir la nostra crida,
estem demanant llibertat, lluitant per la llibertat.

Sabem que no permetràs que caiguem,
sabem que ets aquí amb nosaltres,
s'ha acabat ser presoners a casa nostra,
s'ha acabat tenir por de parlar.
El nostre somni és senzill: ser lliures; senzillament
ser lliures,
ara que hem fet el primer pas
cap a una vida de total llibertat

podem veure que el nostre somni és cada cop més
a prop...
ja quasi que ho hem aconseguit.

Oh, Déu, gràcies
per donar-nos forces per aguantar,
(...)

Sabem que no permetràs que caiguem,
sabem que ets aquí amb nosaltres.

Sento l'orgull en l'aire,
i fa que em senti fort, veure tothom
que es manté unit, junts, agafats de la mà,
cridant fort, exigint el seu dret a ser lliures.
Això és el que hi ha, i no farem marxa enrere.
Oh, Déu, sabem que pots sentir la nostra crida.

I t'estem demanant llibertat, llibertat
Sabem que pots sentir-nos
Demanem llibertat, llibertat
Sabem que no deixaràs que caiguem
Sabem que ets aquí amb nosaltres.

Maher Zain

Activitats

Un cop llegits aquests testimonis, els relacionarem amb els titulars de premsa següents:

La banca espanyola continua recollint beneficis en el primer trimestre del 2011

La banca espanyola ha guanyat, en conjunt, un total de 3.741 milions d'euros durant el primer trimestre de l'any 2011, xifra que significa un descens del 4,5 % en comparació amb el mateix període de l'any anterior (2010), tal com mostren les dades publicades per l'Associació Espanyola de Banca (AEB).

Font: <http://www.sondeoeconomico.com/2011/06/21/la-banca-espanyola-sigue-recogiendo-beneficios-en-el-primer-trimestre-de-2011/>

EFE. 07.04.2010

Rècord de demandes el 2009 per subhastar habitatges per impagament d'hipoteques

- Els jutjats espanyols van rebre l'any passat gairebé 100.000 sol·licituds d'execucions hipotecàries.
- El CGPJ n'havia previst només 76.000 per a aquest exercici.
- Marca un augment del 59% respecte al 2008.

Font: <http://www.20minutos.es/noticia/671246/0/demandas/subastar/viviendas/>

Font: http://www.centredelas.org/index.php?option=com_content&view=article&id=688:la-verdad-del-gasto-militar-del-ano-2011-&catid=42:economia-de-defensa&Itemid=63&lang=es

La veritat de la despesa militar de l'any 2011

El pressupost inicial del Ministeri de Defensa per a l'any 2011 puja a **8.560,09 milions d'euros** i representa, segons el Govern, una disminució del 7% respecte a l'any 2010. Però, segons la nostra anàlisi, aquest pressupost és molt superior, tenint en compte les partides militars que es troben repartides per altres ministeris (...).

Malgrat la forta crisi econòmica que colpeja l'Estat espanyol,

la despesa militar per a l'any 2011 continua sent per al Govern unes de les prioritats en despesa pública. Aquesta afirmació no és gratuïta si tenim en compte la retallada que han patit altres ministeris, que tenen una rebaixa d'un 15% de mitjana, i en concret els que fonamenten l'Estat del benestar, com per exemple Educació, que ha baixat un 8,1%; Sanitat, un 8,2%; Serveis Socials, un 8,1% amb la congelació

de les pensions; l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, un 19,9% (852 milions d'euros). Per tot plegat, es pot afirmar que el Ministeri de Defensa ha estat privilegiat respecte a les partides que tenen un caràcter de servei social.

Escrit per Pere Ortega

Dissabte, 5 de març del 2011, 14:23

L'origen de la riquesa dels Mubarak, investigat

La fiscalia egípcia investiga l'origen de les riqueses de l'expresident Hosni Mubarak, de la seva esposa i dels seus fills. El dimecres, el fiscal general, Abdel Meguid Mahmud, va rebre una denúncia a partir d'un seguit d'informacions de premsa que xifren entre **30.000 i 50.000 milions d'euros** la fortuna de l'anterior família presidencial.

Font: <http://www.elcorreo.com/alava/v/20110215/mundo/origen-riqueza-mubarak-investigado-20110215.html>

Camps tindrà un sou públic encara que sigui condemnat per suborn

El president del Consell Consultiu li garanteix el lloc durant 15 anys

<http://www.publico.es/espana/394371/camps-disfrutara-de-un-sueldo-publico-aunque-sea-condenado-por-soborno>

REFORMA EXPRÉS I SENSE REFERÈNDUM

PSOE i PP pacten el primer canvi de la norma fonamental en 30 anys

ELPAÍS.ES Vera Gutiérrez Calvo / Ramón Muñoz Madrid 23 AGO 2011 - 23:18 CET

Font: El País

Dos Hermanas es desperta!: manifestació contra els abusos dels seus governants

Amb aquesta manifestació, el moviment 15M de Dos Hermanas pretén denunciar la manca d'ètica, de solidaritat i de dignitat de l'equip de govern municipal i de la majoria dels regidors actuals, que s'han apujat el sou de manera escandalosa, així com la seva responsabilitat en la doble crisi que pateix Dos Hermanas (més del 40% de persones aturades i centenars de PIMES i autònoms arruïnats).

Font: <http://sevilla.tomalaplaza.net/>

El secretari General del CGT assenyala que el moviment 15-M ha de madurar la seva lluita contra el bipartidisme

Jacinto Ceacero ha assegurat que el seu sindicat entén que el col·lectiu dels indignats requereix una continuïtat i madurar les seves reivindicacions i protestes.

Ceacero ha afirmat que els valors sota els quals s'ha constituït el 15-M són coherents amb els que defensa la CGT, entre els quals ressaltat el caràcter assembleari, la participació ciutadana i la presa de decisions sotmesa a consens.

Fuente: http://www.alicantactualidad.es/noticias-el-secretario-general-del-cgt-senala-que-el-movimiento-15-m-de-madurar-su-lucha-contra-el-bipartidismo_9177.html

Font: <http://sevilla.tomalaplaza.net/?s=%22hace+algunas+d%C3%A9cadas%22>

09/06/2011 // alicanteactualidad.es

Amb la nostra salut, la nostra educació i els nostres drets no s'hi juga!

La convocatòria llançada a nivell estatal pel 15-M en diverses ciutats del país no podia ser més oportuna, ja que coincidia amb la manifestació de l'Assemblea de Montequinto en protesta pel tancament de la residència de la gent gran en aquesta localitat.

El tancament d'aquesta residència adaptada per a ancians i grans dependents és, com van explicar alguns membres de l'assemblea,

un “desnonament de 184 persones grans” que hauran d'abandonar casa seva en pro de l'especulació del terreny. Es tracta d'un exemple paradigmàtic de les conseqüències del retrocés de l'Estat del benestar. **La disminució dels recursos destinats als serveis públics fa inviable que es pugui mantenir** tal com l'hem conegut fins ara. Els efectes, com ja s'està veient a Catalunya o a Madrid (on professors i pares i mares d'alumnes es mani-

festen aquests dies en defensa de l'educació pública) no poden ser més clars: la disminució de professionals del sector públic, la pèrdua de llocs de treball, la disminució en la qualitat d'aquests serveis (a conseqüència del que s'acaba d'esmentar) i, finalment, la desaparició progressiva del que és públic i el conseqüent augment del que és privat.

21 de setembre del 2011

Activitats

Quina relació creus que hi ha entre les notícies i els testimonis que has llegit?

9. Un cop llegides i relacionades les notícies amb els testimonis, recull les conclusions a què arribeu en el quadre següent. Intenta identificar quines són les causes de la mobilització ciutadana que estem vivint en l'actualitat.

Causes de la mobilització ciutadana contra les injustícies.

Els indignats de la història

Un moviment social és un fenomen de caràcter col·lectiu per mitjà del qual un ampli grup de persones uneixen els seus interessos, en base al principi de solidaritat, per organitzar accions que pretenen promoure canvis en les estructures de poder. Tot i que el concepte de moviment social ens remet a l'edat contemporània, podem trobar fenòmens similars en altres èpoques.

Vegem-ne un parell d'exemples:

Revoltes d'esclaus. Espartac: Esclau de Roma que va dirigir la rebel·lió més important contra la República Romana l'any 73 aC, que va arribar a estendre's per tot el sud d'Itàlia. Tot i que no va aconseguir plenament els seus objectius, va contribuir juntament amb altres factors a un seguit de processos que a la llarga van posar fi a la preponderància del model esclavista.

“Revoltes dels Remences”: Revoltes dels camperols que es van estendre per tota la Corona d'Aragó durant el s. XV, tot i que les arrels s'endinsen en les condicions socials dels serfs de l'Europa feudal. El resultat del procés, a grans trets, va ser que es van abolir els “mals usos” (abusos feudals) i que una part dels camperols van accedir a un nou règim d'arrendament de les terres.

Activitats

10. Situa en un eix cronològic els moviments socials següents:

Revolució Francesa (1789)

Manifestacions sufragistes.
Declaració de Seneca Falls (1848)

Comuna de París (1871)

“La primavera dels pobles”
Revolucions de 1848

Vaga de la Canadenca (Barcelona)
(1919)

Ghandi. Marxa de la Sal (1930)
(Índia)

Boicot contra els autobusos,
Martin Luther King (1955) (EUA)

Manifestacions contra la guerra del
Vietnam (1964) (EUA)

Revolució dels Clavells (1974)
(Portugal)

Mares de la Plaza de Mayo (1977)
(Argentina)

“La Tardor de les nacions”
Caiguda del mur de Berlín (1989)

“No a la guerra” (2003)

Activitats

11. Amplia la informació sobre algun d'aquests moviments, seguint l'esquema següent:

- Localització
- Cronologia
- Brev resum del conflicte
- Protagonistes
- Reivindicacions
- Assoliments

Comparteix la informació amb la resta de companys i companyes.

12. Acabem de fer un petit recorregut històric que ens permet comprovar com, davant de situacions d'injustícia, la societat o una part de la societat es mobilitza, i en moltes ocasions aconsegueix canvis transcendents. Coneixes algun grup de persones, entitat, etc., que s'estiguin mobilitzant en aquests moments? Quina mena d'activitats duen a terme?

Activitats

13. Llegeix el text següent i respon les preguntes que apareixen tot seguit:

MANIFEST “DEMOCRÀCIA REAL JA”

Som persones normals i corrents. Som com tu: gent que es lleva als matins per estudiar, per treballar o per buscar feina; gent que té família i amics; gent que treballa de valent cada dia per viure i donar un futur millor als qui ens envolten.

Uns ens considerem més progressistes, uns altres més conservadors; uns creients, uns altres no; uns tenim ideologies ben definides, uns altres ens considerem apolítics... Però tots estem preocupats i indignats pel panorama polític, econòmic i social que veiem al nostre voltant; per la corrupció dels polítics, els empresaris, els banquers... per la indefensió del ciutadà del carrer.

Aquesta situació ens fa mal a tots diàriament. Però si tots ens unim, podem canviar-la. És hora de posar-se en moviment, hora de construir entre tots una societat millor. Per això sostenim fermament el que segueix:

Les prioritats de tota societat avançada han de ser la igualtat, el progrés, la solidaritat, el lliure accés a la cultura, la sostenibilitat ecològica i el desenvolupament, el benestar i la felicitat de les persones.

Existeixen uns drets bàsics que haurien d'estar coberts en aquestes societats: el dret a l'habitatge, al treball, a la cultura, a la salut, a l'educació, a la participació política, al lliure desenvolupament personal; i el dret al consum dels béns necessaris per a una vida sana i feliç.

L'actual funcionament del nostre sistema econòmic i governamental no atén a aquestes prioritats i és un obstacle per al progrés de la humanitat.

La democràcia parteix del poble (demos=poble; cracia=govern), així que el govern ha de ser del poble. No obstant això, en aquest país la major part de la classe política ni tan sols ens escolta. La seva funció hauria de ser la de portar la nostra veu a les institucions, facilitant la participació política ciutadana mitjançant canals directes i procurant el màxim benefici per al gruix de la societat, no pas la d'enriquir-se i prosperar a costa nostra, atenent tan sols als dictats dels grans poders econòmics i aferrant-se al poder a través d'una dictadura partidocràtica encapçalada per les inamovibles sigles del PPSOE.

L'ansia i l'acumulació de poder en una minoria genera desigualtat, crispació i injustícia, la qual cosa condueix a la violència, que rebutgem. El model econòmic vigent, obsolet i antinatural, bloqueja la maquinària social en una espiral que es consumeix a si mateixa, enriquint una minoria i sumint en la pobresa i l'escassetat a la resta. Fins al col·lapse.

La voluntat i la fi del sistema és l'acumulació de diners, primant-la per sobre de l'eficàcia i el benestar de la societat, malgastant recursos, destruint el planeta, generant desocupació i consumidors infeliços.

Els ciutadans formem part de l'engrenatge d'una màquina destinada a enriquir una minoria que no coneix ni les nostres necessitats. Som anònims, però sense nosaltres res d'això no existiria, ja que nosaltres movem el món.

Si com a societat aprenem a no fiar el nostre futur a una abstracta rendibilitat econòmica que mai no redunda en benefici de la majoria, podrem eliminar els abusos i les carències que tots patim.

Cal una Revolució Ètica. Hem posat els diners per damunt de l'Ésser Humà i hem de posar-los al nostre servei. Som persones, no pas productes del mercat. No sóc només allò que compro, per què ho compro i a qui ho compro.

Per tot això, estic indignat.

Crec que puc canviar-ho.

Crec que puc ajudar.

Sé que units podem.

Surt amb nosaltres. És el teu dret.

Font:
<http://www.democraciarealya.es/manifiesto-comun/manifest-en-catala/>

Activitats

El coneixies? Saps qui l'ha escrit? Podries haver-ho fet tu o els teus companys i companyes?

De la mateixa manera que heu investigat sobre moviments socials passats, feu-ho ara sobre la nostra realitat i recolliu informació sobre la iniciativa anterior (Qui la forma? Com s'organitzen? On podem trobar-los?)

La via islandesa

Activitats

14. Llegeix el text següent i respon les preguntes plantejades:

A mig camí entre les costes escandinaves i Grenlàndia hi ha Islàndia. Amb poc més de 300.000 habitants, aquest país ha protagonitzat un singular procés sociopolític davant la greu situació de crisi econòmica que va assotar el món a finals del 2008.

Històricament, la població islandesa s'ha dedicat a la pesca, que actualment representa el 40% de la riquesa del país. Tot i que també té abundant energia hidroelèctrica i geotèrmica, la seva economia no figurava entre les més rellevants d'Europa fins que després de la Segona Guerra Mundial, gràcies a la seva posició geoestratègica i a un important desenvolupament industrial, es va convertir en un país amb un Estat del benestar comparable al dels seus veïns escandinaus. Amb una població tan reduïda, el govern no tenia gaires problemes per crear els serveis socials necessaris per mitjà dels impostos.

No obstant això, a mitjan dècada del 1990 Islàndia va entrar a formar part de l'Espai Econòmic Europeu. L'activitat econòmica es va multiplicar, i des del govern islandès es va afavorir la creació de bancs privats que, a poc a poc, van començar a invertir en borsa i a especular amb les accions de les empreses que controlaven. La imatge que transmetia tant el govern com els bancs islandesos

era tan seriosa i professional que es va arribar a la situació que milers de persones estrangeres (majoritàriament angleses i holandeses) van decidir invertir en aquests bancs.

Però res més lluny de la realitat. Els bancs islandesos feia més de deu anys que compraven empreses per damunt de les seves possibilitats i deixaven abundants crèdits a moltes persones i empreses que potser no podrien tornar-los. Finalment, la bombolla va esclatar a finals del 2008, quan els tres principals bancs islandesos es van declarar en fallida. El govern, que durant més de deu anys n'havia lloat l'actuació, es va veure obligat a nacionalitzar els bancs, i va demanar un crèdit al Fons Monetari Internacional (FMI), amb el compromís de reduir la despesa i tornar els diners (3.500 milions d'euros) als inversors estrangers per mitjà d'una pujada massiva dels impostos als islandesos.

Van començar llavors unes protestes populars progressives, desconegudes fins al moment a Islàndia, que van desembocar en la celebració d'eleccions anticipades. El nou govern resultant va proposar un pla per tornar el deute contret, però les protestes es van generalitzar i van exigir al govern la celebració d'un referèndum per ratificar la proposta. El gener del 2010 la pressió popular

va obligar el president del govern, Ólafur Rgnar Grímsson, a celebrar el plebiscit. El març del mateix any, el 93% dels islandesos van votar NO a la proposta del govern, un clamor en contra que fos la població (i no pas els banquers i els governants) els qui haguessin de tornar el deute.

Però la cosa no es va quedar aquí. L'FMI va pressionar el govern perquè reconsiderés la seva decisió, però les decisions governamentals, interpretant la voluntat majoritària, han apuntat cap a una direcció oposada. Des de fa un any s'han detingut i jutjat banquers, alts executius i polítics, acusats de ser els veritables responsables de la crisi.

Ahora, ha començat una reforma constitucional amb l'objectiu de crear noves lleis que evitin que torni a donar-se una situació igual. Per realitzar-la s'han buscat persones voluntàries que no pertanyin a cap partit polític, a les quals només se'ls exigia que fossin majors d'edat i que tinguessin el suport de 30 persones. Dels 522 voluntaris que es van presentar, se'n van escollir 25, que al seu torn estan obligats a tenir en compte les propostes i els comentaris que tots els islandesos poden proposar per Internet [<http://stjornlagarad.is/english/>]. A més a més, totes les reunions preparatòries han estat transmeses per la televisió estatal.

Tot i que només el 35% de la població ha participat en l'elaboració de les propostes (degut, en gran part, al boicot d'alguns mitjans de comunicació privats lligats a certs interessos econòmics), la majoria de moviments socials islandesos ressalten la im-

portància del procés. En paraules d'una jove advocada i activista, i d'un escriptor, "ara ja no poden dir-nos que és molt complicat fer una nova Constitució [...], hi ha molta més gent que se sent empoderada, que té alguna cosa per dir". Els islandesos es-

peren la resposta del Parlament, que té la potestat d'aprovar el nou text constitucional. Són molts els islandesos que es pregunten si després de tot s'atreviran a no aprovar-la.

Fonts:

- <http://www.attac.es/la-revolucion-silenciada/>
- <http://www.rebellion.org/noticia.php?id=109032>
- <http://taringa.eu/le-monde-diplomatique-un-laboratorio-liberal-arrasado-por-la-crisis-cuando-el-pueblo-islandes-vota-c>
- <http://www.ladirecta.cat> (número 244, octubre del 2011)

Compara la situació d'Islàndia amb la d'Espanya, i les propostes de canvis que es plantegen en tots dos països. Creus que són situacions semblants? Raona la teva resposta.

Veient els canvis que s'han aconseguit a Islàndia, creus que les demandes que es plantegen des del Moviment del 15M són possibles?

Activitats

15. Llegeix el text que apareix tot seguit i compara els èxits aconseguits a Islàndia amb els que s'han aconseguit a Espanya després de cinc mesos de mobilitzacions.

Cinc mesos després de l'inici del moviment del 15M, ens podem preguntar: Quins són, si és que existeixen, els seus èxits? La pregunta, que no és gens fàcil de respondre, té múltiples respostes i està plena de matisos.

En primer lloc, podríem considerar que el moviment del 15M ha fet una tasca ingent de pedagogia política. Segons el catedràtic d'economia de la Universitat Autònoma de Barcelona, Arcadi Oliveres, durant aquests mesos la infinitat d'assemblees repartides per tot el territori han permès a molta gent entendre les bases del funcionament del sistema polític i econòmic actual per saber quines han de ser les reclamacions bàsiques. D'aquesta manera, els lemes bàsics que omplien en un inici les places i les manifestacions han estat substituïts per reclamacions concretes que apunten

a una transformació del sistema polític i econòmic (canvi de la llei electoral, responsabilitat bancària de la crisi, augment de la transparència, etc.). A més a més, aquest exercici de conscienciació ha significat, al seu torn, un aprenentatge d'assemblearisme. Les places s'han convertit ràpidament en àgores, en espais no tan sols de participació sinó també de responsabilitat personal i col·lectiva.

Si parlem d'accions concretes, una de les que ha tingut més rellevància ha estat el moviment contra els desnonaments. La crisi econòmica actual ha revelat com el sistema hipotecari de l'Estat espanyol era un dels més abusius del món. Els èxits aconseguits en aquest aspecte són dos: d'una banda, moltes assemblees han organitzat mobilitzacions per frenar els desnonaments i han evitat que la policia expulsés

les famílies. De l'altra, el moviment del 15M, juntament amb col·lectius que ja funcionaven anteriorment (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca), estan aconseguint que entrin en l'agenda política noves mesures com la dació en pagament, que permetria a aquells que no poden fer front al pagament de la hipoteca de la seva residència habitual, cancel·lar totalment el deute tornant el pis. Aquesta mesura figura actualment en algun programa electoral d'algun partit, tot i que la PAH aspira a tramitar-la per mitjà d'una Iniciativa Lliure Popular, recollint més d'un milió de signatures a favor i presentant-la al Parlament al marge dels partits.

Algunes de les altres demandes que més han ressonat en places i carrers han estat les demandes de transparència tant en l'àmbit polític com en el financer. Tot i que encara falta

molt camp per córrer, sobretot pel que fa a bancs i caixes, actualment el govern s'ha vist obligat a agilitzar una Llei de Transparència que permetrà que el ciutadà tingui molta més informació sobre els sous, els patrimonis i els pressupostes que manegen els polítics. A més a més, per reforçar aquesta imatge de

transparència, alguns ajuntaments i parlaments autònoms que encara no ho havien fet, han publicat els sous dels càrrecs polítics i, en algun cas, el seu patrimoni.

Aquests són exemples clars per afirmar que el moviment del 15M està assolint èxits. Tanmateix, no

tot són victòries dels indignats. Les retallades en el sector públic (sanitat, educació, prestacions socials), la reforma exprés de la Constitució, el rescat de caixes d'estalvis o la rigidesa dels espais de participació pública demostren que al moviment del 15M encara li falten moltes raons per no abandonar els carrers.

Fonts:

- <http://www.publico.es/espana/391468/el-15-m-deja-huella-en-solo-tres-mes...>
- <http://www.tv3.cat/3alacarta/#/videos/3752070>
- <http://afectadosporlahipoteca.wordpress.com/campana-dacion-en-pago/>

Activitats

16. Fes una cerca a Internet sobre la revolta a Egipte de la tardor del 2010 i sobre els canvis produïts a Islàndia. De quin país has trobat més informació? A què creus que es deu aquesta diferència?
17. Analitza aquesta vinyeta, tenint en compte tot el que hem tractat anteriorment. Què et suggereix?

Font:
<http://blogs.publico.es/manuel/3053/revoluciones/>

18. Un cop analitzada la situació i comprovat que és possible canviar-la, poseu-vos en grups de 5 o 6 persones i penseu què podeu fer vosaltres per contribuir al canvi. Penseu que poden ser accions individuals i/o col·lectives. Digueu què fareu i com ho fareu, i presenteu-ho a la resta de la classe.

Decidiu entre tots i totes quines accions de les que han proposat els diferents grups de treball dureu a terme, i planifiquem com i quan ho fareu.